

Vår referanse
25/3849
Deres referanse

26.06.2025

Tilsynsrapport

1 Innledning

Finanstilsynet har i perioden 7. april til 20. mai 2025 gjennomført tilsyn med [REDACTED], heretter omtalt som "revisjonsforetaket". Formålet med tilsynet var oppfølging av mottatt innrapportering til Finanstilsynet. Denne tilsynsrapporten bygger på Finanstilsynets foreløpige rapport datert 3. juni 2025, og revisjonsforetakets tilsvarende svar til denne fra 23. juni 2025.

2 Finanstilsynets oppsummering

Finanstilsynet har gjennomgått utvalgte deler av ett revisjonsoppdrag. Revisjonsklienten er et lite foretak, med samme person som daglig leder og i enestyre. Tilsynet avdekket at revisor ved revisjonen av årsregnskapet for 2023, ikke i tilstrekkelig grad fulgte opp særskilte risikoer for misligheter knyttet til henholdsvis salgsinntekter og ledelsens overstyring av foretakets internkontroll.

Finanstilsynet mener at mangelfull oppfølging av mislighetsrisikoene, var medvirkende til at revisor ikke innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for sin uttalelse i revisjonsberetningen for 2023, når det gjelder foretakets transaksjoner med nærstående parter og salgsinntekter. Finanstilsynet mener at manglene medførte sviktende grunnlag for revisors attestasjon av næringsoppgaven og kontrolloppstillingen for 2023.

Revisjonsforetaket har i sitt tilsvarende svar til Finanstilsynet erkjent de svakheter og mangler som er påpekt i Finanstilsynets foreløpige tilsynsrapport. I tilsvaret inngår revisjonsforetakets tiltaksplan for å korrigere og forbedre revisjonsutførelsen, slik at risikoen for tilsvarende svakheter og mangler i senere revisjoner reduseres. Finanstilsynet understreker viktigheten av at dette arbeidet prioriteres og vil vurdere å følge opp revisjonsforetakets gjennomføring av tiltaksplanen på et senere tidspunkt.

3 Finanstilsynets vurderinger

3.1 Kontroll av lovfestet revisjon av årsregnskapet for 2023

3.1.1 Mangelfull oppfølging av særskilte risikoer

Konklusjon

Finanstilsynet mener at revisor ikke i tilstrekkelig grad har fulgt opp de særskilte risikoer som ligger til revisjonen av årsregnskapet for 2023. Dette medfører brudd på revisorloven § 9-4 tredje ledd, bokstav a, c og d, jf. ISA 240 punkt 26-28 og 31-34.

Mangelfull oppfølging av mislighetsrisikoene, har vært medvirkende til manglende revisjonsbevis for transaksjoner med nærstående parter og registrerte salgsinntekter, se punktene 3.1.2 og 3.1.3.

Begrunnelse

Revisor har identifisert mislighetsrisiko tilknyttet inntektsføring. Dette i samsvar med utgangspunktet i god revisjonsskikk. Revisor har ikke i tilstrekkelig grad vurdert og konkretisert hvordan den særskilte risikoen for misligheter arter seg, herunder pekt på hvilke utvalgte regnskapspåstander mislighetsrisikoen knytter seg til. Revisor har dermed ikke lagt nødvendig grunnlag for å identifisere relevante risikoreduserende kontroller i foretaket. Det fremstår uklart om kontrollene som revisor har identifisert som iverksatt, faktisk er egnet til å redusere mislighetsrisikoen i det aktuelle tilfellet. Manglene medfører brudd på revisorloven § 9-4 tredje ledd, bokstav a, c og d, jf. ISA 26-28 og 31.

Revisor har identifisert mislighetsrisiko knyttet til ledelsens overstyring av foretakets interne kontroller. Blant revisors handlinger savnes granskning av hensiktsmessigheten av hovedboks-posteringer samt revisors vurdering av forretningsmessige begrunnelser for uvanlige transaksjoner. Finanstilsynet mener at revisors handlinger rettet mot den aktuelle mislighetsrisikoen, ikke oppfyller kravene som god revisjonsskikk oppstiller. Manglene medfører brudd på revisorloven § 9-4 tredje ledd, bokstav c og d, jf. ISA 240 punkt 31-34.

3.1.2 Manglende revisjonsbevis for transaksjoner med nærstående parter

Konklusjon

Det er Finanstilsynet vurdering at revisor ikke har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis for at transaksjoner med nærstående parter er gjennomført på vilkår som tilsvarer de som er vanlige for transaksjoner på armlengdes avstand. Postene er vesentlige og manglene medfører et grovt brudd på revisorloven § 9-4 tredje ledd, bokstav e, jf. ISA 550 punkt 24.

Svakheter i revisjonen har gitt sviktende grunnlag for revisors attestasjon av næringsoppgaven og kontrolloppstillingen for 2023. Dette medfører grovt brudd på revisorloven § 9-10 første ledd, jf. SA 3801 punkt 6.

Begrunnelse

Transaksjoner med nærstående parter går frem av revisors oversikt over risikoer som er lagt til grunn for revisjonen. Revisor er kjent med at revisjonsklienten har leiekostnader til selskapets eneeier/ daglig leder. Disse overstiger revisors fastsatte arbeidsvesentlighet, og de overstiger 2,5 % av balansesummen i årsregnskapet. Totale leiekostnader er vesentlige for årsregnskapet.

Revisor har konkludert med at leien betalt til eneeier/ daglig leder er rimelig, og kan anses som en normaltransaksjon. Revisjonsdokumentasjonen viser dog ikke handlinger som underbygger revisors konklusjon. Dette medfører grovt brudd på revisorloven § 9-4 tredje ledd bokstav e, jf. ISA 550 punkt 24.

Revisjonsklienten har i løpet av 2023, hatt kostnader knyttet til personkjøretøy som foretakets nærstående har hatt tilgang til. Det er ikke dokumentert revisjonshandlinger som underbygger at kostnadene var relevante for selskapets drift. Det fremgår heller ikke av revisjonsdokumentasjonen at revisor har vurdert behov for ev. skattemessig innberetning av private fordeler av personkjøretøyene. Ei heller fremgår revisors vurdering av klientens avgiftsmessige behandling av kostnadene knyttet til personkjøretøyene. Finanstilsynet legger til grunn at slike handlinger ikke er utført som del av revisjonen. Dette medfører sviktende grunnlag for revisors attestasjon til Skatteetaten for klientens næringsoppgave (foretakets skatter og avgifter) og kontrolloppstilling (innberetning av oppgavepliktige ytelser) for 2023. Det foreligger grovt brudd på revisorloven § 9-10 første ledd, jf. SA 3801 punkt 6.

3.1.3 Manglende revisjonsbevis for registrerte salgsinntekter

Konklusjon

Finanstilsynet mener at svakheter og mangler i utførelsen av revisjonshandlinger på inntektsområdet medfører at det ikke er innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis for

registrerte salgsinntekter. Dette er samlet sett grovt brudd på revisorloven § 9-4 tredje ledd bokstav d og e, jf. ISA 200 punkt 17, ISA 330 punkt 21 og 26 og ISA 520 punkt 5.

Begrunnelse

Revisor har utført en bruttofortjenesteanalyse. Revisor har ikke dokumentert vurdering om analysen er egnet til å gi revisjonsbevis for gitte påstander, ei heller for påliteligheten til informasjonen som analysen bygger på. Revisor forventer at dekningsbidrag som andel av salgsinntektene skal ligge på samme nivå som året før, med akseptabelt avvik på inntil 5 prosentpoeng. Akseptabelt avvik utgjør mer enn 2,5 ganger revisors beregnede totalvesentlighet for revisjonen. Finanstilsynet mener at analysen ikke er utført i samsvar med god revisjonsskikk og at analysen ikke gir revisjonsbevis for salgsinntektene. Det foreligger brudd på revisorloven § 9-4 tredje ledd, bokstav d og e, jf. ISA 520 punkt 5.

Revisor har vurdert at det knyttes mislighetsrisiko til registrering av salgsinntekter. Dette er i liten grad reflektert i utførte substanshandlinger på inntektsområdet, og revisor har ikke innhentet eksterne revisjonsbevis. I strid med egen revisjonsplan har revisor heller ikke foretatt kontroll med etterfølgende betaling av utestående kundefordringer. Kundefordringene er vesentlige for årsregnskapet. Finanstilsynet anser at de omtalte forhold medfører at det ikke er innhentet revisjonsbevis for kundefordringer og salgsinntekter. Det foreligger brudd på revisorloven § 9-4 tredje ledd, bokstav d og e, jf. ISA 330 punkt 21.

Revisor har planlagt kontroll med periodiseringen av salgsinntekter som en substanshandling, herunder bl.a. revisjonshandlinger rettet mot bokførte salgsinntekter ved årsskifte. Av dokumentasjonen fremgår det at revisor har diskutert periodisering med daglig leder og ekstern regnskapsfører, men ikke hvorvidt de planlagte revisjonshandlingene ble utført, eller resultatet av dem. Dette svekker revisjonsbevis for periodiseringen av salgsinntekter. Det foreligger brudd på revisorloven § 9-4 tredje ledd, bokstav d og e, jf. ISA 330 punkt 26.

Vi ber revisjonsforetaket sende kopi av denne tilsynsrapporten til sin revisor.

For Finanstilsynet

Bjørn Kristiansen
senior tilsynsrådgiver

Lars Erik Larsen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.